

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH320017
NAZWA
OBSZARU Trzebiatowsko-Kołobrzeski Pas Nadmorski

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH320017	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Trzebiatowsko-Kołobrzeski Pas Nadmorski

1.4. Data opracowania 2001-12	1.5. Data aktualizacji 2024-03
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja:	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres:	Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail:	kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2004-04
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2008-01
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2018-08
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MŚ z dn. 30 maja 2018 r. w spr. soo Trzebiatowsko-Kołobrzeski Pas Nadmorski (PLH320017)

2. POŁOŻENIE OBSZARU

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

[Powrót](#)

Długość geograficzna

15.1812

Szerokość geograficzna

54.1047

2.2. Powierzchnia [ha]:

17468.79

2.3. Obszar morski [%]

0.05

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2

Nazwa regionu

PLZZ	Region morski
PL42	Zachodniopomorskie

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0
%)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

[Powrót](#)

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
1130			52.17		P	B	C	B	B
1150			793.34		P	B	C	B	B
1210			1.83		P	B	C	C	C
1230			12.59		M	B	B	B	B
1330			70.65		G	B	A	B	B
2110			7.76		M	B	B	C	C
2120			10.68		M	B	B	B	B
2130			71.88		G	B	B	B	B
2160			0.01		P	C	C	C	C
2170			0.05		P	C	C	C	C
2180			1905.92		G	B	A	B	B
3150			1.11		P	B	C	B	C
4030			39.16		M	C	C	C	C
6410			0.18		P	D			

6430			1.17		P	C	C	C	C
6510			8.8		P	D			
7110			2.69		G	C	C	C	C
7120			76.32		M	C	C	B	C
7140			10.17		G	D			
7150			0.15		G	D			
7230			6.92		G	D			
9130			580.78		M	B	C	B	B
9160			311.06		M	B	C	B	B
91D0			226.59		M	B	C	B	B
91E0			204.93		M	B	C	B	B

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

F	1095	marinus			c				P	DD	D			
F	1106	Salmo salar			c				P	DD	D			
A	1166	Triturus cristatus			p				P	P	D			

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N17	12.71
N08	0.49
N23	1.27
N06	5.4
N10	42.81
N07	0.27
N19	6.89
N16	9.36
N01	0.05
N12	19.99
N04	0.77
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Ostoja obejmuje dobrze zachowany fragment zróżnicowanego geomorfologicznie wybrzeża Bałtyku: brzegi klifowe, wydmy, mierzeje odcinające lagunowe jeziora przybrzeżne, płytkie ujścia rzek. Typowo wykształcony układ pasowy biotopów obejmuje pas wód przybrzeżnych, plażę z pasami kicziny, wydmy białe oraz wydmy szare z charakterystyczną roślinnością psammofilną i wydmy brunatne, porośnięte borami białymi. Na odcinkach dyluwialnych rozwija się pomorski las brzoźowo-dębowy. Na zapleczu pasa wydmy spotkać można lasy bagienne i łęgowe, wykształcone częściowo na podłożu torfowym: wokół jeziora Liwia Łuża, między Włodarką a Mrzeżynem oraz na południowy wschód od Dźwirzyna. Na południowy wschód od Kołobrzegu rozciąga się duży kompleks leśny z dominacją żyznych buczyn, ale także z udziałem

dobrze wykształconych grądów, łęgów, olsów oraz z zachowanymi fragmentami starodrzewu (Kołobrzeski Las).

Charakterystycznym elementem pasa brzegowego są jeziora lagunowe, oddzielone od morza wąskim pasem mierzei: Resko Przymorskie i Liwia Łuża. Pełnią ważną rolę jako ostoje ptaków, obfitują także w cenne gatunki flory. Nad jeziorem Liwia Łuża odnaleziono niewielkie stanowisko selerów błotnych. Od południa obszar Ostoi zamknięty jest rozległym, pasmowym obniżeniem Pradoliny Bałtyckiej, w dużym stopniu wypełnionej pokładami torfów niskich, w większości odwodnionych w przeszłości i wykorzystywanych jako użytki zielone. Obszar pradoliny przecięty jest siecią kanałów oraz mniej lub bardziej naturalnych cieków (m. in. Rega, Stara Rega, Czerwona). Obecnie duży procent powierzchni pradoliny nie jest użytkowany rolniczo. Na obrzeżach pradoliny obserwuje się rozwój zarośli z udziałem woskownicy europejskiej (Roby, Dźwirzyno).

Ostoja odznacza się wysokim stopniem reprezentatywności siedlisk, typowych dla południowego wybrzeża Morza Bałtyckiego. Głównym walorem obszaru jest dobry stan zachowania typowych biotopów tworzących pas nadmorski, w szczególności kompleksu borów białych. W obrębie ostoi występuje jedno z bardziej rozległych skupisk roślinności halofilnej w Polsce (na północ od Władarki). W okolicach Robów i Stramniczek występują niewielkie, ale cenne florystycznie mszarne torfowiska typu bałtyckiego.

4.2. Jakość i znaczenie

Przy ocenie powierzchni względnej siedlisk korzystano z informacji o całkowitej powierzchni siedliska w Polsce (Habitats Directive Art. 17 Report, Eionet Central Data Repository, http://cdr.eionet.europa.eu/pl/eu/art17/envufzpg/index_html?&page=2) oraz informacji o powierzchni siedliska w Obszarze, określonej na podstawie opracowań: „Program Zarządzania Ochroną Obszaru N2000 Trzebiatowsko-Kołobrzeski Pas Nadmorski PLH320017 opracowany w ramach projektu bliźniaczego PLH/IB/2011/EN/02: Wdrażanie sieci N2000”, „Waloryzacja przyrodnicza województwa Zachodniopomorskiego, Biuro Konserwacji Przyrody w Szczecinie, Szczecin 2010” oraz weryfikacji eksperckiej. W ocenie stanu zachowania poszczególnych stanowisk siedlisk przyrodniczych w Obszarze wykorzystano także literaturę, wykazaną w pkt. 4.5.

1130 Estuaria

W Obszarze siedlisko reprezentowane jest przez: ujście niewielkiej rzeczki Czerwonej, ujście Starej Regi (Kanał Resko) - łączące jezioro Resko Przymorskie z morzem, ujście Regi. Warunkowo zaklasyfikowano tu także Kanał Liwka, łączący jezioro Liwia Łuża z morzem – mimo sztucznego pochodzenia i silnie ograniczonego przez wrota sztormowe dwukierunkowego przepływu wody, pełni on funkcje estuarium i jest kluczowy dla stanu następnego siedliska 1150.

Reprezentatywność siedliska w Obszarze oceniono na B. Ujście Czerwonej ma charakter najbardziej zbliżony do naturalnego, ujście Regi – mimo portowego charakteru, pogłębienia i obudowy koryta, jest na tyle duże, że zachowuje nadal część typowych dla siedliska cechy, pozostałe zaś stanowiska, mające charakter krótkich odcinków łączących jeziora z morzem, są najmniej typowe, najbardziej poddane antropopresji, ale częściowo pełnią podstawowe funkcje estuariów.

Powierzchnia siedliska w Obszarze to 52 ha, brak danych o powierzchni tego siedliska w Polsce (powierzchnia względna – C, ocena szacunkowa).

Stan zachowania siedliska w Obszarze oceniono na B na podstawie oceny stopnia zachowania struktury (III) i funkcji (II) oraz możliwości odtworzenia (II). Struktura siedliska jest najsilniej zaburzona przez rozwój infrastruktury na trzech stanowiskach – poza ujściem Czerwonej, mimo to spełniają one w ograniczonym zakresie funkcje estuarium. Możliwości odtworzenia są najtrudniejsze na Kanale Liwka, gdyż wymagają likwidacji lub przebudowy wrot sztormowych, na pozostałych stanowiskach wymagają ograniczenia rozbudowy infrastruktury i zanieczyszczeń obszarowych.

Ocena ogólna B wynika z powyższych ocen częściowych. Znaczenie Obszaru dla zachowania zasobów siedliska w kraju jest istotne – strefa nadmorska jest jedynym miejscem występowania tego siedliska.

1150 Laguny przybrzeżne

W Obszarze siedlisko reprezentowane jest przez podtyp 1150-2 Jeziora przymorskie – należą tu dwa płytkie akweny: Resko Przymorskie i Liwia Łuża.

Reprezentatywność siedliska w Obszarze oceniono na B. Ocenę obniżono ze względu na przekształcenia siedliska związane z bardzo silną antropopresją nad północnymi brzegami obu jezior oraz ograniczenie całorocznego zasilania wodami morskimi (wrota przeciwsztormowe na Kanale Liwka, przystanie na Kanale Resko).

Powierzchnia siedliska w Obszarze to 793,34 ha, co stanowi 0,93% powierzchni tego siedliska w Polsce (powierzchnia względna – C).

Stan zachowania siedliska w Obszarze oceniono na B na podstawie oceny stopnia zachowania struktury (III) i funkcji (II) oraz możliwości odtworzenia (II). Struktura jest silnie zaburzona przez ograniczone zasilanie wodami morskimi, zanieczyszczenie obszarowe, gospodarkę rybacką niesprzyjającą bytowaniu i rozrodowi ryb dwuśrodowiskowych, nadmierny ruch turystyczny i rozwój infrastruktury. Możliwości odtworzenia są trudniejsze w przypadku jeziora Liwia Łuża, ze względu na konieczność likwidacji lub przebudowy wrót sztormowych na Kanale Liwka, poza tym na obu stanowiskach konieczne są działania zachowawcze. Ocena ogólna B wynika z powyższych ocen częściowych. Znaczenie Obszaru dla zachowania zasobów siedliska w kraju jest istotne – strefa nadmorska jest jedynym miejscem występowania tego siedliska.

1210 Kidzina na brzegu morskim

W Obszarze siedlisko reprezentowane jest przez rozproszone, drobnopowierzchniowe i efemeryczne płaty wzdłuż linii brzegowej. Potencjalne szansa na sezonowe nagromadzenie się materiału organicznego i rozwój typowej roślinności występuje głównie na mało użytkowanych przez wczasowiczów odcinkach wybrzeża, m.in. na wysokości istniejących nadal lub jeszcze do niedawna jednostek wojskowych między Pogorzelią a Mrzeżynem. Zalecane są badania uzupełniające stan wiedzy o tym siedlisku w Obszarze.

Reprezentatywność siedliska w Obszarze oceniono na B – jest to ocena szacunkowa, na podstawie jednego udokumentowanego stanowiska, przy braku informacji o innych, potencjalnie istniejących w Obszarze. Ze względu na jeszcze do niedawna funkcjonującą jednostkę wojskową na długim odcinku wybrzeża, użytkowanie rekreacyjne plaży było i jest jeszcze nadal ograniczone, co sprzyja typowemu wykształceniu się siedliska – mimo dogodnych warunków odkładania się materii organicznej, stanowisko jest jednak skrajnie ubogie gatunkowo – z niewidomych na razie przyczyn.

Powierzchnia siedliska w Obszarze to 1,83 ha (ocena szacunkowa – j.w.), co stanowi 1,8% powierzchni tego siedliska w Polsce (powierzchnia względna – C).

Stan zachowania siedliska w Obszarze oceniono na C na podstawie oceny stopnia zachowania struktury (III) i funkcji (III) oraz możliwości odtworzenia (II). Oceny te oparte są tylko na niepełnych informacjach dotyczących jednego stanowiska (j.w.). Odtworzenie siedliska na większości odcinków wybrzeża w Obszarze nie jest kosztowane, ale jest problematyczne, ze względu na intensywne użytkowanie rekreacyjne plaży.

Ocena ogólna C wynika z powyższych ocen częściowych. Znaczenie Obszaru dla zachowania zasobów siedliska w kraju jest istotne – strefa nadmorska jest jedynym miejscem występowania tego siedliska.

1230 Klify na wybrzeżu Bałtyku

W Obszarze siedlisko reprezentowane jest przez dyluwialne odcinki wybrzeża z aktywnymi klifami na odcinkach: Trzęsacz – Niechorze, Ustronie Morskie – Gąski. Na pierwszym z odcinków są to klify średnio wysokie i niskie (10-15 m), na drugim – dominują klify bardzo niskie (1- 6 m), z wtórnie usypanymi w koronie wydmami.

Reprezentatywność siedliska w Obszarze oceniono na B. Oceniłoby głównie ze względu na antropopresję związaną z rekreacyjnym użytkowaniem strefy nadmorskiej, szczególnie oddziaływającą w przypadku najniższych klifów, we wschodniej części ostoju – mimo ochrony i nadzoru, liczne są przypadki naruszania zboczy takich klifów przez schodzących lub wspinających się nielegalnie wczasowiczów.

Powierzchnia siedliska w Obszarze to 12,59 ha, co stanowi 3,93 % powierzchni tego siedliska w Polsce (powierzchnia względna – B).

Stan zachowania siedliska w Obszarze oceniono na B na podstawie oceny stopnia zachowania struktury (II) i funkcji (II) oraz możliwości odtworzenia (II). Oceniłoby głównie ze względu na antropopresję, związaną z rozwojem infrastruktury i ruchem turystyczno-rekreacyjnym – mimo ochrony i kontroli, są to czynniki które miejscami negatywnie wpływają na strukturę siedliska i jego funkcje. Odtworzenie lepszego stanu siedliska wymaga co najmniej działań zachowawczych.

Ocena ogólna B wynika z powyższych ocen częściowych. Znaczenie Obszaru dla zachowania zasobów siedliska w kraju jest istotne – strefa nadmorska jest jedynym miejscem występowania tego siedliska.

1330 Solniska nadmorskie (Glauco-Puccinellietalia część – zbiorowiska nadmorskie)

W Obszarze siedlisko reprezentowane jest przez dwa podtypy: 1330-1 Halofilne łąki i pastwiska (Juncetum gerardi – słonawa, Puccinellio-Spergularietum salinae – zespół mannicy odstającej i muchotrzewu solniskowego) i 1330-2 Halofilne pól szuwarów (Scirpetum maritimi). Obecnie dobrze wykształcona roślinność halofilna w Obszarze występuje jedynie w rozległym kompleksie wypasanych łąk koło Włodarki. Półhalofilne

fitocenozy spotkać można ponadto w południowej części rezerwatu „Liwia Łuża” – włączono je do siedliska warunkowo, gdyż obecnie nie są to typowe słonawy nadmorskie, ale łąki ze związku *Calthion i Agropyro-Rumicion*, z miejscami liczniejszym udziałem kilku gatunków halofitów fakultatywnych. Na trzecim stanowisku - na Owczym Bagnie między Grzybowem a Kołobrzegiem jeszcze 10 lat temu bogate gatunkowo fitocenozy halofilne w zasadzie niemal już zanikły na skutek szeregu niekorzystnych czynników - przesuszenia siedliska, plantatorskiej uprawy trzciny, zaprzestania wypasu, budowy hotelu i drogi. Geneza solnisk w Obszarze jest problematyczna (poza stanowiskiem nad jeziorem Liwia Łuża). Brak tu niskich, zabagnionych brzegów, gdzie ingresja współczesnych wód morskich byłaby możliwa. Także cofka nie odgrywa tu większej roli – poza jeziorami przybrzeżnymi. Liczne są natomiast uskoki i spękania w obrębie antykliny Kołobrzesckiej, przez które wydostawać się mogą na drodze ascenzji reliktywne słone wody podziemne. W przypadku potwierdzenia takiej typowej dla solnisk śródlądowych, źródłowej genezy solnisk należy się liczyć z przekwalifikowaniem siedliska do priorytetowego typu *1340 Śródlądowe halofilne łąki (na razie istnieją ku temu racjonalne przesłanki, niezbitych dowodów dostarczyłyby badania składu słonych wód podziemnych, w tym badania izotopów wodoru i tlenu).

Reprezentatywność siedliska w Obszarze oceniono na B. Ocenę obniżono ze względu na bardzo odbiegający od typu stan solnisk na Owczym Bagnie i ich fragmentaryczne wykształcenie nad jeziorem Liwia Łuża, równocześnie uwzględniając bardzo dobrze wykształcone i rozległe stanowisko siedliska koło Włodarki.

Powierzchnia siedliska w Obszarze to 70,65 ha, co stanowi 20,13 % powierzchni tego siedliska w Polsce (powierzchnia względna – A). Powierzchnia ta może być jednak mniejsza, jeśli uwzględnić, po dokładnym skartowaniu, powierzchnię samych płatów roślinności halofilnej, która występuje na bardzo rozległym obszarze koło Włodarki – ale w mozaice z fitocenozą glikofilnymi.

Stan zachowania siedliska w Obszarze oceniono na B na podstawie oceny stopnia zachowania struktury (II) i funkcji (II) oraz możliwości odtworzenia (II). Ocenę obniżono ze względu na złą strukturę i funkcje solnisk na Owczym Bagnie (z przyczyn j.w.) oraz gorsze parametry półhalofilnych łąk nad Liwią Łużą (z powodu ograniczonego napływu wód morskich do jeziora), przy równoczesnej jednak optymalnej ocenie tych parametrów na stanowisku koło Włodarki. Możliwości odtworzenia siedliska są najgorsze, t.j.

najkosztowniejsze i najmniej realne na Owczym Bagnie, nieco lepsze – nad Liwią Łużą (przebudowa wrót sztormowych na Kanale Liwka), zaś koło Włodarki wystarczą działania zachowawcze.

Ocena ogólna B wynika z powyższych ocen częściowych. Znaczenie siedliska w Obszarze jest bardzo istotne, podobnie jak dla zachowania zasobów siedliska w kraju. Słone łąki we Włodarce należą do najbardziej rozległych w północnej Polsce.

2110 Inicjalne stadia nadmorskich wydm białych

W Obszarze siedlisko reprezentowane jest przez podtyp: 2110-2 Inicjalne stadia nadmorskich wydm na pograniczu plaży i białych wydm z niehalofilnym zbiorowiskiem *Elymo-Ammophiletum arenariae honckenketosum*. Siedlisko może potencjalnie występować na całej długości pasa nadmorskiego, nawet u nasady klifów, ale ze względu na miejscowe zniszczenia – wykształca się nie w sposób ciągły, występują także różne fazy jego degradacji lub regeneracji. Lepiej wykształcone postaci potencjalnie można spotkać na najmniej uczęszczanych odcinkach brzegu aluwialnego: na wschód od Ustronia Morskiego (u nasady niskiego klifu) oraz na odcinkach aluwialnych między Pogorzelią a Mrzeżynem, i między Rogowem a Dźwirzynem. Tak jak w przypadku siedliska 1210 konieczne są badania uzupełniające.

Reprezentatywność siedliska w Obszarze oceniono na B. Ocenę obniżono ze względu na obecność jedynie kadłubowo wykształconych postaci siedliska na większości stanowisk, z drugiej strony najdłuższy i najmniej użytkowany odcinek wybrzeża między Mrzeżynem a Pogorzelią sprzyja występowaniu typowych płatów siedliska.

Powierzchnia siedliska w Obszarze to 7,76 ha (wartość szacunkowa), co stanowi 7,76 % powierzchni tego siedliska w Polsce (powierzchnia względna – B, ocena szacunkowa).

Stan zachowania siedliska w Obszarze oceniono na C na podstawie oceny stopnia zachowania struktury (III) i funkcji (II) oraz możliwości odtworzenia (II). Oceny te oparte są tylko na niepełnych informacjach dotyczących kilku stanowisk – z których większość ma zaburzoną strukturę i funkcje na skutek silnej antropopresji. Odtworzenie siedliska na większości odcinków wybrzeża w Obszarze nie jest kosztowane, ale jest problematyczne, ze względu na intensywne użytkowanie rekreacyjne plaży.

Ocena ogólna C wynika z powyższych ocen częściowych. Znaczenie Obszaru dla zachowania zasobów siedliska w kraju jest istotne – strefa nadmorska jest jedynym miejscem występowania tego siedliska.

2120 Nadmorskie wydmy białe (*Elymo-Ammophiletum*)

W Obszarze siedlisko reprezentowane jest wzdłuż pasa nadmorskiego, z pominięciem najsilniej abrazowanych odcinków. Lepiej wykształcone postaci spotkać można na najmniej uczęszczanych odcinkach brzegu aluwialnego: między Pogorzelicą a Mrzeżynem, między Rogowem a Dźwirzynem, między Dźwirzynem a Grzybowem. Na pierwszym z odcinków wydmy są szczególnie intensywnie niszczone przez abrazję i wtórnie usypywane – stąd występuje tam różne stadia i formy wykształcenia siedliska. Mimo lokalnych zniszczeń aluwialnego brzegu na wschód od Dźwirzyna, to właśnie tam występują najszerze wały wydmy białych w Obszarze.

Reprezentatywność siedliska w Obszarze oceniono na B. Ocenę obniżono ze względu na występowanie na wielu stanowiskach zaburzonych postaci siedliska – na skutek technicznej i biologicznej ochrony brzegu oraz presji rekreacyjnej.

Powierzchnia siedliska w Obszarze to 10,68 ha, co stanowi 2,14 % powierzchni tego siedliska w Polsce (powierzchnia względna – B).

Stan zachowania siedliska w Obszarze oceniono na B na podstawie oceny stopnia zachowania struktury (III) i funkcji (II) oraz możliwości odtworzenia (II). Struktura i funkcje siedliska są zniekształcone na większości stanowisk na skutek antropopresji (j.w.), ale także naturalnie zaburzane przez abrazję, okresowo najbardziej nasilającą się na aluwialnym odcinku koło Pogorzeli i Dźwirzyna. Możliwości odtworzenia wiążą się ze wzmożeniem ochrony i kontroli presji rekreacyjnej, z podejmowaniem działań wspomagających naturalne odtwarzanie się siedliska na odcinkach podlegających okresowej abrazji, usuwaniem gatunków krzewiastych i drzewiastych, wprowadzonych w celu umocnienia wałów wydmy.

Ocena ogólna B wynika z powyższych ocen częściowych. Znaczenie Obszaru dla zachowania zasobów siedliska w kraju jest istotne – strefa nadmorska jest jedynym miejscem występowania tego siedliska.

2130 Nadmorskie wydmy szare

W Obszarze siedlisko reprezentowane jest przez wydmy wzdłuż pasa nadmorskiego, z pominięciem najsilniej abrazowanych odcinków. Lepiej wykształcone postaci spotkać można w Obszarze na najmniej uczęszczanych odcinkach brzegu aluwialnego: między Pogorzelicą a Mrzeżynem, między Rogowem a Dźwirzynem, między Dźwirzynem a Grzybowem. Podobnie jak w przypadku poprzedniego siedliska 2120, na pierwszym z odcinków wydmy są szczególnie intensywnie niszczone przez abrazję i wtórnie usypywane – stąd występuje tam różne stadia i formy wykształcenia siedliska. Wyjątkowe stanowisko siedliska znajduje się na wschód od Pogorzeli – po wylesieniu wydmy na większym obszarze (poligon), na skutek przerwania sukcesji i jej obecnego odnawiania – siedlisko występuje w nietypowym układzie, nie na wałach, ale na wnikałym głębiej w pas wydmy, niemal płaskim fragmencie terenu – dochodzi jednak do plaży i zachowuje naturalny kontakt z kształtującymi je naturalnymi czynnikami.

Reprezentatywność siedliska w Obszarze oceniono na B. Ocenę obniżono ze względu na powszechne występowanie nietypowych płatów siedliska, przekształconych głównie na skutek nasadzeń drzew i krzewów. Powierzchnia siedliska w Obszarze to 71,88 ha, co stanowi 1,19 % powierzchni tego siedliska w Polsce (powierzchnia względna – B).

Stan zachowania siedliska w Obszarze oceniono na B na podstawie oceny stopnia zachowania struktury (III) i funkcji (II) oraz możliwości odtworzenia (II). Struktura i funkcje siedliska są zniekształcone na większości stanowisk na skutek antropopresji i biologicznej ochrony brzegu (nasadzenia drzew i krzewów), ale także naturalnie zaburzane przez abrazję, okresowo najbardziej nasilającą się na aluwialnym odcinku koło Pogorzeli i Dźwirzyna. Możliwości odtworzenia wiążą się ze wzmożeniem ochrony i kontroli presji rekreacyjnej, z podejmowaniem działań wspomagających naturalne odtwarzanie się siedliska na odcinkach podlegających okresowej abrazji, usuwaniem gatunków krzewiastych i drzewiastych, wprowadzonych w celu umocnienia wałów wydmy.

Ocena ogólna B wynika z powyższych ocen częściowych. Znaczenie Obszaru dla zachowania zasobów siedliska w kraju jest istotne – strefa nadmorska jest jedynym miejscem występowania tego siedliska.

2160 Nadmorskie wydmy z zaroślami rokitnika

Prawdopodobnie brak jest stanowisk siedliska w Obszarze. Wymagane są badania uzupełniające.

Wyznaczone stanowiska tego siedliska w Pilotażowym planie ochrony Obszaru to niewielkie skupienia rokitnika – kilka z nich zweryfikowano i uznano, że nie kwalifikują się do siedliska, co zgodne jest także z danymi monitoringu tego siedliska na polskim wybrzeżu w 2010 r. Trudno dla tych niewielkich płatów określić pochodzenie (prawdopodobnie są to nasadzenia rokitnika). Problematiczna jest także związek z budową geomorfologiczną brzegu – czy do siedliska można zaklasyfikować płaty wstępujące na niskich wydmach, wtórnie nawianych na klify.

Reprezentatywność siedliska w Obszarze oceniono na C – ocena szacunkowa, niepełna.

Powierzchnia siedliska w Obszarze to 0.001 ha, co stanowi 0,001 % powierzchni tego siedliska w Polsce (powierzchnia względna – C); ocena szacunkowa, niepełna.

Stan zachowania siedliska w Obszarze oceniono na C na podstawie oceny stopnia zachowania struktury (III) i funkcji (III) oraz możliwości odtworzenia (III) - ocena szacunkowa, niepełna, tylko na podstawie nietypowych i wątpliwych płatów siedliska.

Ocena ogólna C wynika z powyższych ocen częściowych.

2170 Nadmorskie wydmy z zaroślami wierzby piskowej

Prawdopodobnie brak jest stanowisk siedliska w Obszarze. Wymagane są badania uzupełniające.

Wyznaczone stanowiska tego siedliska w Planie ochrony Obszaru to niewielkie skupienia wierzby piskowej (pojedyncze kępy), rozproszone na odcinkach aluwialnych, jednak uznano, że nie kwalifikują się do siedliska, co zgodne jest danymi monitoringu tego siedliska na polskim wybrzeżu w 2010 r. Potencjalnie płat siedliska może się rozwinąć na obrzeżach byłego poligonu na wydmach nadmorskich na wschód od Pogorzeli, gdzie po wycięciu boru nadmorskiego wtórnie rozwinęła się murawa typowa dla wydmy szarej, a na jej północnym krańcu (tuż przy brzegu morskim) sukcesywnie rozprzestrzeniła się wierzba piskowa – proces ten należy monitorować.

Reprezentatywność siedliska w Obszarze oceniono na C – ocena szacunkowa, niepełna. Jedyne ewentualne płat siedliska ma charakter inicjalny.

Powierzchnia siedliska w Obszarze to 0,05 ha, co stanowi 0,001 % powierzchni tego siedliska w Polsce (powierzchnia względna – C); ocena szacunkowa, niepełna.

Stan zachowania siedliska w Obszarze oceniono na C na podstawie oceny stopnia zachowania struktury (III) i funkcji (III) oraz możliwości odtworzenia (III) – ocena szacunkowa, niepełna, tylko na podstawie oceny potencjalnego płatu siedliska, na razie o inicjalnym charakterze.

Ocena ogólna C wynika z powyższych ocen częściowych.

2180 Lasy mieszane i bory na wydmach nadmorskich

W Obszarze siedlisko reprezentowane jest przez podtypy: 2180-1 las brzoźowo-dębowy *Betula pendulae-Quercetum roboris*, 2180-3 łąg czeremchowo-jesionowy *Pruno-Fraxinetum* i 2180-4 nadmorski bór bażynowy *Empetro nigri-Pinetum*.

2180-1 las brzoźowo-dębowy występuje w Obszarze w postaci płatów rozproszonych wśród/lub na zapleczu borów bażynowych (SE od Pogorzeli, przy ujściu Regi, przy Kolonii Mrzeżyno), natomiast w bardziej typowym, pasowym układzie występuje między Ustroniem Morskim a Gąskami i między Kołobrzegiem a Grzybowem. Wiele fragmentów takich lasów jest przekształconych przez nasadzenia sosny, w następstwie czego przyjmują niektóre cechy fizjonomiczne borów bażynowych. Kwalifikacja lasów brzoźowo-dębowych w pasie nadmorskim do siedliska 2180 jest dyskusyjna.

2180-3 łąg czeremchowo-jesionowy występuje w kompleksie wtórnie usypanych na klifach wydm, tworząc większe płaty między Ustroniem Morskim a Gąskami (na zapleczu boru nadmorskiego lub lasu brzoźowo-dębowego). Kwalifikacja tych lasów do siedliska 2180 jest podobnie dyskusyjna, jak w przypadku lasów brzoźowo-dębowych.

2180-4 nadmorski bór bażynowy jest najbardziej rozprzestrzenionym typem roślinności leśnej w strefie wydm nadmorskich w Obszarze. Najlepiej wykształcone i zróżnicowane postaci występują na terenach byłych lub nadal jeszcze istniejących jednostek wojskowych – w rozległym kompleksie leśnym między Mrzeżynem a Pogorzelią i na krótszym, węższym odcinku między Dźwirzynem a Rogowem. Między Dźwirzynem a Grzybowem można także znaleźć typowo wykształcone i zróżnicowane na podzespoły bory bażynowe, ale odcinek ten znajduje się pod bardzo silną presją turystyczną, podobnie jak między Mrzeżynem a Rogowem, gdzie wykształcają się bardzo ubogie postaci borów nadmorskich.

Reprezentatywność siedliska w Obszarze oceniono na B. Ocenę obniżono ze względu na obecność zaburzonych płatów siedliska, zwłaszcza w pobliżu miejscowości wypoczynkowych.

Powierzchnia siedliska w Obszarze to 1905,92 ha, co stanowi 15,88 % powierzchni tego siedliska w Polsce (powierzchnia względna – A).

Stan zachowania siedliska w Obszarze oceniono na B na podstawie oceny stopnia zachowania struktury (II) i funkcji (II) oraz możliwości odtworzenia (II). Ocenę komplikuje dyskusyjna kwalifikacja do siedliska kilku podtypów. Struktura i funkcje każdego z nich są częściowo w podobny (antropopresja związana z ruchem turystyczno-rekreacyjnym i rozbudowa infrastruktury), ale częściowo w odmienny sposób zaburzane (powszechna pinetyzacja nadmorskich lasów brzoźowo-dębowych). Odtworzenie siedlisk wiąże się z prowadzeniem właściwej gospodarki leśnej (z ewentualnym wyłączeniem z niej najbardziej typowo wykształconych płatów), ochroną brzegu morskiego, wzmożeniem kontroli i ograniczeniem rozbudowy

infrastruktury turystycznej.

Ocena ogólna B wynika z powyższych ocen częściowych. Znaczenie siedliska w Obszarze jest bardzo istotne – jest bardzo specyficznym elementem Obszaru. Podobne znaczenie ma dla zachowania zasobów siedliska w kraju – strefa nadmorska jest jedynym miejscem występowania tego siedliska, a kompleks borów nadmorskich między Mrzeżynem a Pogorzelicą należy do jednych z lepiej zachowanych i najbardziej rozległych na polskim wybrzeżu.

3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion
W Obszarze siedlisko reprezentowane jest przez jeden podtyp 3150-2 eutroficzne starorzecza i drobne zbiorniki wodne. Należą tu starorzecza Starej Regi (SW od Dźwirzyna – przy j. Resko Przymorskie i SW od Mrzeżyna – prze Redze) oraz małe akweny (na NW od Włodarki i na SE od jeziora Liwia Łuża). Wymagane są badania uzupełniające.

Reprezentatywność siedliska w Obszarze oceniono na B – ocena szacunkowa, brak szczegółowych danych. Powierzchnia siedliska w Obszarze to 1,11 ha, brak danych o powierzchni tego siedliska w Polsce (powierzchnia względna – C; ocena szacunkowa).

Stan zachowania siedliska w Obszarze oceniono na B na podstawie oceny stopnia zachowania struktury (II) i funkcji (II) oraz możliwości odtworzenia (II) - ocena szacunkowa, brak szczegółowych danych.

Ocena ogólna C wynika z powyższych ocen częściowych. Mimo braku szczegółowych danych o siedlisku, wiadomo że jego stanowiska są miejscami bytowania i rozrodu gatunków zwierząt o znaczeniu wspólnotowym.

4030 Suche wrzosowiska (Calluno-Genistion, Pohlio-Callunion, Calluno-Arctostaphylion) W Obszarze jedyny płat siedliska występuje na wschód od Dźwirzyna (podtyp 4030-2 wrzosowiska knotnikowe Pohlio-Callunetum). Weryfikacja terenowa wykazała silne zarastanie wrzosowisk przez drzewa i krzewy w części północnej i wschodniej, a w części południowej i zachodniej postępującą degradację, związaną z nasiloną antroporesją.

Reprezentatywność siedliska w Obszarze oceniono na C. Ocenę obniżono ze względu na zaburzenia siedliska wynikające z jego degeneracji i postępującej degradacji (j.w.).

Powierzchnia siedliska w Obszarze to 39,16 ha, co stanowi 0,19 % powierzchni tego siedliska w Polsce (powierzchnia względna – C).

Stan zachowania siedliska w Obszarze oceniono na C na podstawie oceny stopnia zachowania struktury (III) i funkcji (III) oraz możliwości odtworzenia (III) – ocenę obniżono z przyczyn j.w.

Ocena ogólna C wynika z powyższych ocen częściowych. Znaczenie siedliska w Obszarze, mimo niewielkiej powierzchni, jest dość istotne, ponieważ występuje na jedynym stanowisku i ma miejscami nadal jeszcze typowy i bogaty skład gatunkowy. W skali kraju powierzchnia siedliska w Obszarze jest jednak niemal zaniedbywalna, a perspektywy zachowania tego jedynego stanowiska w Obszarze – bardzo słabe.

6410 Zmienne wilgotne łąki trzęślicowe (Molinion)

W Obszarze siedlisko nie ma istotnego znaczenia (ocena D). Bardzo niewielkie płaty siedliska występują w rezerwacie „Roby”, ponadto kałużowe postacie siedliska występują na małej powierzchni między Grzybowem a Dźwirzynem - ich kwalifikacja do siedliska może budzić wątpliwość – są to przesuszone, ubogie gatunkowo łąki z sitem rozpiechłym.

Powierzchnia siedliska w Obszarze to 0,18 ha - można ją uznać za zaniedbywalną.

Reprezentatywność siedliska w Obszarze oceniono na D z przyczyn j.w.

Siedlisko nie kwalifikuje się jako przedmiot ochrony w Obszarze.

6430 Ziołorośla górskie (Adenostylion alliariae) i ziołorośla nadrzeczne (Convolvuletalia sepium)

W Obszarze siedlisko reprezentowane jest przez jeden podtyp 6430-3 niżowe, nadrzeczne zbiorowiska okrajkowe. Płaty siedliska prawdopodobnie występują w Obszarze w rozproszeniu, zajmując niewielkie powierzchnie nad rzekami i jeziorami – brak jest jednak jakichkolwiek danych o tego typu stanowiskach. W dostępnych opracowaniach zakwalifikowano natomiast do tego siedliska niewielkie i rozproszone płaty występujące w obrębie torfowisk niskich Pradoliny Bałtyckiej w rejonie Bagicza i Solnego Bagna oraz na północ od Włodarki, gdzie tworzą okrajki związane z kompleksem lasów łęgowych (niezwiązanych z akwenami) i występują na obrzeżach okresowych rozlewisk. Reprezentatywność siedliska w Obszarze oceniono na C – ocena szacunkowa, brak szczegółowych danych, jedyne dostępne informacje dotyczą ziołorośli rozwijających się poza akwenami, jako okrajki wilgotnych lasów.

Powierzchnia siedliska w Obszarze to 1,17 ha, co stanowi 0.04 % powierzchni tego siedliska w Polsce

(powierzchnia względna – C).

Stan zachowania siedliska w Obszarze oceniono na C na podstawie oceny stopnia zachowania struktury (III) i funkcji (III) oraz możliwości odtworzenia (III). Ocena szacunkowa, brak szczegółowych danych. Ocena ogólna C wynika z powyższych ocen częściowych. Wymagane są badania uzupełniające.

6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)

W Obszarze siedlisko nie ma istotnego znaczenia (ocena D). Na podstawie dostępnych materiałów kadłubowo wykształcone postaci siedliska występują przy NE granicach Lasu Kołobrzeskiego i na polanie leśnej w SW części tego kompleksu leśnego oraz przy Kolonii Mrzeżyno.

Powierzchnia siedliska w Obszarze to 8,80 ha, co stanowi 0,001 % powierzchni tego siedliska w Polsce – można ją uznać za zaniedbywalną.

Reprezentatywność siedliska w Obszarze oceniono na D z przyczyn j.w.

Siedlisko nie kwalifikuje się jako przedmiot ochrony w Obszarze.

7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)

W Obszarze występują jedynie na niewielkich powierzchniach w granicach rezerwatów: „Roby” i „Stramniczka”, gdzie podlegają ochronie zgodnie z obowiązującymi planami ochrony tych rezerwatów.

Reprezentatywność siedliska w Obszarze oceniono na C. Ocenę obniżono ze względu na przekształcenia siedliska na obu stanowiskach na skutek przesuszenia i zarastania przez gatunki drzewiaste.

Powierzchnia siedliska w Obszarze to 2,69 ha, co stanowi 0,18 % powierzchni tego siedliska w Polsce (powierzchnia względna – C).

Stan zachowania siedliska w Obszarze oceniono na C na podstawie oceny stopnia zachowania struktury (III) i funkcji (II) oraz możliwości odtworzenia (II). Nieco lepszy stan zachowania struktury i funkcji ma siedlisko w rezerwacie Stramniczka, jednak i tam są one niezadowalające, zaś w drugim z rezerwatów – są złe.

Możliwości odtworzenia wymagają złożonych działań przywracających właściwe stosunki wodne i powstrzymujących procesy murszenia.

Ocena ogólna C wynika z powyższych ocen częściowych. Mimo niewielkiej powierzchni i złego stanu zachowania siedlisko ma istotne znaczenie w Obszarze ze względu na występowanie tam wielu rzadkich i zagrożonych gatunków.

7120 Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji

W Obszarze siedlisko występuje w rezerwach „Stramniczka” i „Roby” oraz na południowy wschód od Dźwierzyna - w kompleksie z brzeziną bagienną.

Reprezentatywność siedliska w Obszarze oceniono na C. Ocenę obniżono ze względu na silne zarastanie drzewami i krzewami płatów siedliska na wszystkich trzech stanowiskach.

Powierzchnia siedliska w Obszarze to 76,32 ha, co stanowi 1,53 % powierzchni tego siedliska w Polsce (powierzchnia względna – C).

Stan zachowania siedliska w Obszarze oceniono na B na podstawie oceny stopnia zachowania struktury (II) i funkcji (II) oraz możliwości odtworzenia (II). Najgorzej zachowane jest siedlisko na stanowisko „Roby”, na dwóch pozostałych lepsza struktura i funkcje zachowane są na powierzchniach, występujących w mozaice z płatami zarastającymi drzewami. Możliwości odtworzenia wymagają złożonych działań przywracających właściwe stosunki wodne i powstrzymujących procesy murszenia. Na wszystkich stanowiskach konieczne jest także usuwanie nalotu drzew i krzewów.

Ocena ogólna C wynika z powyższych ocen częściowych. Mimo niewielkiej powierzchni i złego stanu zachowania siedlisko ma istotne znaczenie w Obszarze ze względu na występowanie tam wielu rzadkich i zagrożonych gatunków.

7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea nigrae*)

Małe płaty siedliska występują w rezerwach „Stramniczka” i „Roby”, gdzie oceniono je jako słabo wykształcone. Zdegenerowane postaci występują także na zapleczu wydym nadmorskich – głównie na obrzeżach lasów bagiennych na zachód od ujścia Regi.

Powierzchnia siedliska w Obszarze to 10,17 ha, co stanowi 0,05 % powierzchni tego siedliska w Polsce – można uznać ją za zaniedbywalną.

Reprezentatywność siedliska w Obszarze oceniono na D, z przyczyn j.w.

Siedlisko nie kwalifikuje się jako przedmiot ochrony w Obszarze.

7150 Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku *Rhynchosporion*

W Obszarze płaty siedliska występują jedynie na bardzo małych powierzchniach w granicach rezerwatów: „Roby” i „Stramniczka” gdzie objęte są ochroną w ramach obowiązujących planów ochrony tych rezerwatów. Stan ich zachowania oceniono tam jako zły.
Powierzchnia siedliska w Obszarze to 0,15 ha, co stanowi 0,01 % powierzchni tego siedliska w Polsce – można uznać ją za zaniedbywalną.
Reprezentatywność siedliska w Obszarze oceniono na D, z przyczyn j.w.
Siedlisko nie kwalifikuje się jako przedmiot ochrony w Obszarze.

7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk W Obszarze płaty siedliska występują jedynie na niewielkich powierzchniach w granicach rezerwatu: „Roby” gdzie objęte są ochroną w ramach obowiązującego planu ochrony tego rezerwatu. Stan ich zachowania oceniono tam jako zły.
Powierzchnia siedliska w Obszarze to 6,92 ha, co stanowi 0,03 % powierzchni tego siedliska w Polsce – można uznać ją za zaniedbywalną.
Reprezentatywność siedliska w Obszarze oceniono na D, z przyczyn j.w.
Siedlisko nie kwalifikuje się jako przedmiot ochrony w Obszarze.

9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae*-Fagenion, *Galio odorati*-Fagenion)

W Obszarze siedlisko reprezentowane jest przez jeden podtyp 9130-1 żyzna buczyna niżowa (*Galio odorati*-Fagetum). Jedyny, ale bardzo rozległy kompleks tego typu buczyn znajduje się w Lesie Kołobrzeskim. Występują tam w mozaice z płatami gradów, łęgów i olsów. Mimo uproszczonej struktury wiekowej buczyn w Kołobrzeskim Lesie i słabo zaznaczonej czterowarstwowej struktury piętrowej, wiele płatów jest zasobnych w charakterystyczne gatunki runa, a szczególnie interesujące są najbardziej wilgotne fitocenozy. Wśród bukowych drzewostanów nierzadkie są nasadzenie obcych gatunków, które obniżają naturalne walory kompleksu leśnego. Są tam jednak także ciekawostki dendrologiczne, m.in. jedne z najstarszych w Europie daglezie zielone i jodły olbrzymie.
Reprezentatywność siedliska w Obszarze oceniono na B. Ocenę obniżono ze względu na zaburzenia siedliska na skutek niewłaściwie prowadzonej w przeszłości gospodarki leśnej.
Powierzchnia siedliska w Obszarze to 580,78 ha, co stanowi 0,41 % powierzchni tego siedliska w Polsce (powierzchnia względna – C).
Stan zachowania siedliska w Obszarze oceniono na B na podstawie oceny stopnia zachowania struktury (II) i funkcji (II) oraz możliwości odtworzenia (II). Obniżona ocena stopnia zachowania struktury i funkcji wynika z prowadzonej gospodarki leśnej, coraz bardziej zgodnej z wymogami siedliska, ale objawiającej się na razie homogenizacją struktury wiekowej drzewostanu i runa oraz ciągle jeszcze znacznym udziałem obcych gatunków drzew. Ok. 10% Kołobrzeskiego Lasu objęte jest ochroną bierną jako tzw. ostoje bioróżnorodności. W ich obrębie mieszczą się także najlepiej wykształcone płaty siedliska. Odtworzenie lepszych postaci siedliska na większej powierzchni wymaga kontynuacji i doprecyzowania zabiegów gospodarczych, zgodnych z wymogami siedliska, m.in. przebudowy drzewostanów (stopniowej eliminacji gatunków obcych, zróżnicowania struktury wiekowej drzewostanu).
Ocena ogólna B wynika z powyższych ocen częściowych. Znaczenie siedliska w Obszarze jest duże – Kołobrzeski Las, w którym dominuje żyzna buczyna, to jeden z większych kompleksów lasów liściastych na polskim wybrzeżu, a niektóre fragmenty tego lasu zachowały charakter zbliżony do naturalnego i utrzymuje się tam starodrzew (wśród buków rosną dwa wiekowe dęby szypułkowe: Dąb Bolesław - 800 lat i Dąb Warcisław - 640 lat).

9160 Grąd subatlantycki (*Stellario*-*Carpinetum*)

W Obszarze siedlisko reprezentowane jest przez płaty rozproszone wśród buczyn, łęgów i olsów w Kołobrzeskim Lesie, na zboczu doliny koło Sadlenka, na obrzeżach rezerwatu „Stramniczka”, na południe od Dźwirzyna (śródpolny płat) oraz SE od Rewala. Największą powierzchnie grądy zajmują w Kołobrzeskim Lesie, jednak wiele płatów nastrocza trudności w zakwalifikowaniu do siedliska, ze względu na silne nawiązania do panujących na tym terenie buczyn. Najlepiej wykształcone płaty siedliska występują w północnej części Kołobrzeskiego Lasu (UE „Ekopark Wschodni”). Spotykane są tam piękne fragmenty starodrzewu (*Quercus robur* do 545 cm, *Fagus sylvatica* do 425 cm, *Carpinus betulus* do 220 cm obwodu pnia).
Reprezentatywność siedliska w Obszarze oceniono na B. Ocenę obniżono ze względu na zaburzenia siedliska na skutek niewłaściwie prowadzonej w przeszłości gospodarki leśnej.
Powierzchnia siedliska w Obszarze to 311,06 ha, co stanowi 0,47 % powierzchni tego siedliska w Polsce

(powierzchnia względna – C).

Stan zachowania siedliska w Obszarze oceniono na B na podstawie oceny stopnia zachowania struktury (II) i funkcji (II) oraz możliwości odtworzenia (II). Obniżona ocena stopnia zachowania struktury i funkcji wynika z prowadzonej gospodarki leśnej, coraz bardziej zgodnej z wymogami siedliska, ale objawiającej się na razie uproszczeniem struktury wiekowej, piętrowej i gatunkowej oraz fagetyzacją. Ok. 10% Kołobrzeskiego Lasu objęte jest ochroną bierną jako tzw. ostoje bioróżnorodności. W ich obrębie mieszczą się także najlepiej wykształcone płaty siedliska. Odtworzenie lepszych postaci siedliska na większej powierzchni wymaga kontynuacji i doprecyzowania zabiegów gospodarczych, zgodnych z wymogami siedliska.

Ocena ogólna B wynika z powyższych ocen częściowych. Znaczenie siedliska w Obszarze jest duże – Kołobrzeski Las, w którym wśród buczyn występują liczne płaty grądów, to jeden z większych kompleksów lasów liściastych na polskim wybrzeżu, a niektóre fragmenty tego lasu zachowały charakter zbliżony do naturalnego i utrzymuje się tam starodrzew.

91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi*-*Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi*-*Pinetum*, *Pino mugo*-*Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii*-*Piceetum* i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne)

W Obszarze siedlisko reprezentowane jest przez dwa podtypy: 91D0-1 Brzezina bagienna (w obrębie kompleksu zdegradowanego torfowiska koło Dźwirzyna; obrzeża torfowiska Stramniczka, północna krawędź Pradoliny Bałtyckiej koło Włodarki) oraz 91D0-2 Sosnowy bór bagienny (pomiędzy pasem wydмовym a Pradolina Pomorską między Pogorzelią a Mrzeżynem i na obrzeżach torfowiska „Stramniczka”).

Reprezentatywność siedliska w Obszarze oceniono na B. Ocenę obniżono ze względu na przekształcenia płatów siedliska, głównie na skutek przesuszenia.

Powierzchnia siedliska w Obszarze to 226,59 ha, co stanowi 0,30 % powierzchni tego siedliska w Polsce (powierzchnia względna – C).

Stan zachowania siedliska w Obszarze oceniono na B na podstawie oceny stopnia zachowania struktury (II) i funkcji (II) oraz możliwości odtworzenia (II). Struktura i funkcje są zaburzone na większości stanowisk na skutek przesuszenia, ekspansji jeżyn i trzęślicy. Odtworzenie lepiej wykształconych płatów siedliska wymaga przywrócenia właściwych stosunków wodnych, prowadzenia gospodarki leśnej zgodnie z wymogami siedliska lub wyłączenia najwilgotniejszych płatów z gospodarowania.

Ocena ogólna B wynika z powyższych ocen częściowych. Znaczenie siedliska w Obszarze jest istotne, mimo stosunkowo niewielkiej powierzchni są to miejsca występowania chronionych, zagrożonych i rzadkich gatunków roślin.

91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe)

W obszarze siedlisko reprezentowane jest przez podtypy: 91E0-1 Łęg wierzbowy *Salicetum albae* wraz z wiklinami nadrzecznymi (nad krótkimi odcinkami Regi na wysokości Włodarki), 91E0-3 niżowy łęg jesionowo-olszowy *Fraxino-Alnetum* (Kołobrzeski Las, okolice Mrzeżyna – po zachodniej stronie Regi i na SE od jeziora Liwia Łuża) oraz 91E0-4 źródłiskowe lasy olszowe na niżu - *Cardamino-Alnetum* lub źródłiskowe podzespoły *Fraxino-Alnetum* (Mirocice/Kołobrzeg i na zboczu doliny koło Sadlenka, w kompleksie z grądem). W Kołobrzeskim Lesie drzewostany łęgowe noszą oznaki zaburzonego poziomu wód gruntowych, poza tym – jak w wielu innych rejonach Europy – wiele jesionów (także tych najstarszych, o obwodach pnia do 300 cm) zamiera na skutek nadal jeszcze nie w pełni zidentyfikowanych przyczyn. Runo jednak jest typowe, bogate w gatunki charakterystyczne.

Reprezentatywność siedliska w Obszarze oceniono na B. Ocenę obniżono ze względu na przekształcenia płatów siedliska, głównie na skutek zaburzenia reżimu hydrologicznego.

Powierzchnia siedliska w Obszarze to 204,93 ha, co stanowi 0,01 % powierzchni tego siedliska w Polsce (powierzchnia względna – C).

Stan zachowania siedliska w Obszarze oceniono na B na podstawie oceny stopnia zachowania struktury (II) i funkcji (II) oraz możliwości odtworzenia (II). Struktura i funkcje są zaburzone głównie na skutek obniżenia lub podwyższenia poziomu wód gruntowych oraz monotypizacji drzewostanów (dominacja równowiekowej olszy) na skutek gospodarki leśnej lub/i nasilającego się ostatnio chorobowego zamierania jesionów. Odtworzenie lepiej wykształconych płatów siedliska wymaga przywrócenia właściwych stosunków wodnych, prowadzenia gospodarki leśnej zgodnie z wymogami siedliska lub wyłączenia najwilgotniejszych płatów z gospodarowania. W Kołobrzeskim Lesie część płatów siedliska objętych jest ochroną bierną jako tzw. ostoje bioróżnorodności.

Ocena ogólna B wynika z powyższych ocen częściowych. Znaczenie siedliska w Obszarze jest istotne, mimo stosunkowo niewielkiej powierzchni są to miejsca występowania rzadkich gatunków roślin. Liczne płaty

siedliska występują ponadto w klasycznej mozaice siedlisk wśród grądów, buczyn i olsów w Kołobrzeskim Lesie, który jest jednym z większych kompleksów lasów liściastych na polskim wybrzeżu, a niektóre fragmenty tego lasu zachowały charakter zbliżony do naturalnego.

1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*

Gatunek nie był podawany dotychczas w SDF obszaru. Wg danych Tadeusza Twardego (<http://www.przyroda.powiat.kolobrzeg.pl/>) nieparek notowany był na wilgotnych łąkach w Lesie Kołobrzeskim (obserwacja z 3.07.2009 r.) oraz w Mirocicach, na łące w północnej części obszaru (obserwacja 26.06.2013 r.).

Ocena populacji: ze względu na brak danych do oceny wielkości populacji i jej zagęszczenia w stosunku do populacji krajowej proponuje się na razie z ocenę D, a rozpoznanie aktualnego stanu populacji tego gatunku w obszarze zaplanowano jako działanie ochronne.

1088 Kozioróg dębosz *Cerambyx cerdo*

Gatunek nie był podawany dotychczas w SDF obszaru. Wg danych Tadeusza Twardego (<http://www.przyroda.powiat.kolobrzeg.pl/>) występuje w Lesie Kołobrzeskim (obserwacja z lipca 2010 r.). W związku z niezadowalającym stanem populacji tego gatunku i jego siedlisk w kraju (raport do Komisji Europejskiej o stanie siedlisk i gatunków, 2007-2012), należy go objąć ochroną.

Ocena populacji: ze względu na brak danych do oceny wielkości populacji i jej zagęszczenia w stosunku do populacji krajowej proponuje się na razie z ocenę D, a rozpoznanie aktualnego stanu populacji tego gatunku w obszarze zaplanowano jako działanie ochronne.

1084 Pachnica dębowa *Osmoderma eremita*

Gatunek nie był podawany dotychczas w SDF obszaru. Wg danych Tadeusza Twardego (<http://www.przyroda.powiat.kolobrzeg.pl/>) znaleziono go w Ekoparku Wschodnim (obserwacja 4.08.2009 r., zmiażdżona na ścieżce rowerowej). W związku z niezadowalającym stanem populacji tego gatunku i jego siedlisk w kraju oraz trendem spadkowym populacji krajowej (raport do Komisji Europejskiej o stanie siedlisk i gatunków, 2007-2012), należy go objąć ochroną.

Ocena populacji: ze względu na brak danych do oceny wielkości populacji i jej zagęszczenia w stosunku do populacji krajowej proponuje się na razie z ocenę D, a rozpoznanie aktualnego stanu populacji tego gatunku w obszarze zaplanowano jako działanie ochronne.

1037 Trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*

Gatunek nie był podawany dotychczas w SDF obszaru. Wg danych Tadeusza Twardego (<http://www.przyroda.powiat.kolobrzeg.pl/>) notowany jest licznie w Lesie Kołobrzeskim (obserwacja z 19.08.2012 r.).

Ocena populacji: ze względu na brak danych do oceny wielkości populacji i jej zagęszczenia w stosunku do populacji krajowej proponuje się na razie z ocenę D, a rozpoznanie aktualnego stanu populacji tego gatunku w obszarze zaplanowano jako działanie ochronne.

1042 Żalotka większa *Leucorrhinia pectoralis*

Gatunek nie był podawany dotychczas w SDF obszaru. Wg danych Tadeusza Twardego (<http://www.przyroda.powiat.kolobrzeg.pl/>) notowany był w stawach w Lesie Kołobrzeskim (obserwacja z 11.06.2013 r.).

Ocena populacji: ze względu na brak danych do oceny wielkości populacji i jej zagęszczenia w stosunku do populacji krajowej proponuje się na razie z ocenę D, a rozpoznanie aktualnego stanu populacji tego gatunku w obszarze zaplanowano jako działanie ochronne.

1095 Minóg morski *Petromyzon marinus*

Brak współczesnych doniesień o występowaniu gatunku w Obszarze. Może pojawiać się sporadycznie i przypadkowo w przyujściowych odcinkach rzek i w jeziorach przybrzeżnych.

Ocena populacji: D

1096 Minóg strumieniowy *Lampetra planeri*

Brak współczesnych doniesień o występowaniu gatunku w Obszarze. Może pojawiać się sporadycznie w dopływach jezior przybrzeżnych.

Ocena populacji: D

1099 Minóg rzeczny *Lampetra fluviatilis*

W ostoi występuje populacja migrująca rozrodcza (za Psuty i in. 2010), tzn. potwierdzono tarliska w siedlisku bezpośrednio połączonym korytarzem ekologicznym z danym siedliskiem. Na podstawie istniejących danych skartowano w ostoi 2 stanowiska gatunku: Kanał Liwia Łuża, w pobliżu rezerwatu (jedna obserwacja w marcu 2005 r., minogi najprawdopodobniej wpływają w głąb jeziora, ale w ciekach je zasilających brak jest odpowiednich biotopów do odbywania godów) oraz Rega (obserwacja ciągu tarłowego w kwietniu 2013 r. koło mostów w Trzebiatowie). W związku z niezadowalającym stanem populacji krajowej tego gatunku oraz złym stanem jego siedlisk w kraju (raport do Komisji Europejskiej o stanie siedlisk i gatunków, 2007-2012), minóg rzeczny powinien podlegać ochronie w ostoi, chociaż nie odbywa tarła w jej granicach.

Ocena populacji: ze względu na brak danych do oceny wielkości populacji i jej zagęszczenia w stosunku do populacji krajowej proponuje się pozostawić ocenę C. Obszar jest istotny dla ochrony gatunku jako korytarz ekologiczny, gdyż w górnych odcinkach Regi oraz w jej dopływach minóg rzeczny odbywa tarło (inf. ustna - Grzegorz Drążkowiak, Towarzystwo Miłośników Rzeki Regi; inf. ustna - Mariusz Raczyński, projekt raportu o stanie ochrony gatunku w regionie kontynentalnym; Psuty i in. 2010).

Stan zachowania: B (stopień zachowania cech siedliska II – najistotniejsze jest zachowanie ciągłości ekologicznej rzek, umożliwiające migrację ryb dwuśrodowiskowych oraz dobrego stanu wód).

Izolacja: C – populacja nieizolowana.

Ocena ogólna: C – wypadkowa powyższych ocen.

1106 Łosoś atlantycki *Salmo salar*

Brak współczesnych doniesień o występowaniu gatunku w Obszarze. Może pojawiać się sporadycznie i przypadkowo w przyujściowych odcinkach rzek.

Ocena populacji: D

2522 Ciosa *Pelecus cultratus*

Brak współczesnych doniesień o występowaniu gatunku w Obszarze. Może pojawiać się sporadycznie i przypadkowo w przyujściowych odcinkach rzek i w jeziorach przybrzeżnych.

Ocena populacji: D

1188 Kumak nizinny *Bombina bombina*

Na podstawie dostępnych materiałów skartowano 6 stanowisk kumaka nizinnego (pomiędzy Lędzinem a Jez. Liwia Łuża, w oczku wodnym na SE od Trzęsacza, Bagno Pogorzelić, pomiędzy Sadlenkiem, a przedmieściami Trzebiatowa, przy SW oraz przy NE granicy rezerwatu Liwia Łuża). Ponadto wg danych Tadeusza Twardego (<http://www.przyroda.powiat.kolobrzeg.pl/>) kumak nizinny notowany był także w Ekoparku Wschodnim. W związku z niezadowalającym stanem populacji tego gatunku i jego siedlisk w kraju oraz trendem spadkowym populacji krajowej (raport do Komisji Europejskiej o stanie siedlisk i gatunków, 2007-2012), należy go objąć ochroną w ostoi.

Ocena populacji: ze względu na brak danych do oceny wielkości populacji i jej zagęszczenia w stosunku do populacji krajowej proponuje się na razie z oceną D, a rozpoznanie aktualnego stanu populacji tego gatunku w obszarze zaplanowano jako działanie ochronne.

1166 Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*

Gatunek nie był podawany dotychczas w SDF obszaru. Podczas prac nad PZO skartowano na podstawie zgromadzonych materiałów 3 stanowiska traszki grzebieniastej: na S od Rewala, Bagno Pogorzelić oraz w Kanale Konarszewskim przy granicy rezerwatu Liwia Łuża. Ponadto wg danych Tadeusza Twardego (<http://www.przyroda.powiat.kolobrzeg.pl/>) traszkę grzebieniastą notowano także w Ekoparku Wschodnim, Lesie Kołobrzeskim (obserwacja 5.08.2012 r.) oraz w rozlewiskach na zapleczu klifu k. Sianożętów, działka nr 160/2 obręb Sianożęty (obserwacja 13.05.2012 r.) – to ostatnie stanowisko znajduje się tuż poza granicą ostoi. W związku z nieznanym stanem populacji tego gatunku w kraju oraz niezadowalającym stanem jego siedlisk i perspektyw zachowania krajowej populacji (raport do Komisji Europejskiej o stanie siedlisk i gatunków, 2007-2012), należy go objąć ochroną w ostoi.

Ocena populacji: ze względu na brak danych do oceny wielkości populacji i jej zagęszczenia w stosunku do populacji krajowej proponuje się na razie z oceną D, a rozpoznanie aktualnego stanu populacji tego gatunku w obszarze zaplanowano jako działanie ochronne.

1220 Żółw błotny *Emys orbicularis*

Gatunek nie był podawany dotychczas w SDF obszaru. W waloryzacji przyrodniczej województwa

Zachodniopomorskiego podano dwa stanowiska (mocno wątpliwe i wymagające weryfikacji): w Lesie Kołobrzeskim (czego nie potwierdzają pracownicy Nadleśnictwa Gościno) oraz na E od Sadlenka. W Programie Zarządzania Ochroną Obszaru N2000 Trzebiatowsko-Kołobrzeski Pas Nadmorski PLH320017 opracowanym w ramach projektu bliźniaczego PLH/IB/2011/EN/02: Wdrażanie sieci N2000 podano lokalizację miejsca rozrodu żółwia błotnego na śródleśnej wydmie na N od Włodarki. W waloryzacji przyrodniczej Miasta Kołobrzeg podano informację o odnalezieniu szczątków puklerza na pogorzelsku w pobliżu starorzecza Parsęty. Autor stwierdził, że zarośla i szuwały nad Stramniczką i Parsętą sprzyjają bytowaniu tego gatunku. Wg niepotwierdzonych danych Tadeusza Twardego (<http://www.przyroda.powiat.kolobrzeg.pl/>) żółw obserwowany był ponadto przez leśników w stawach leśnych na E od Dźwirzyna. W związku z niezadowalającym stanem populacji tego gatunku i jego siedlisk w kraju oraz kurczeniem się jego zasięgu (raport do Komisji Europejskiej o stanie siedlisk i gatunków, 2007-2012), należy go objąć ochroną w ostoi.

Ocena populacji: ze względu na brak danych do oceny wielkości populacji w stosunku do populacji krajowej proponuje się na razie z oceną D, a rozpoznanie aktualnego stanu populacji tego gatunku w obszarze zaplanowano jako działanie ochronne (w raporcie do Komisji Europejskiej o stanie siedlisk i gatunków, 2007-2012, populację żółwia błotnego na Pomorzu oszacowano na około 20 osobników i podkreślono jej genetyczną odrębność w porównaniu z resztą kraju, dlatego każde pomorskie stanowisko ma duży wkład w zróżnicowanie genetyczne krajowej populacji).

1337 Bóbr europejski *Castor fiber*

Gatunek nie był podawany dotychczas w SDF obszaru. Jednak członkowie ZLW potwierdzają jego obecność w ostoi. Prawdopodobnie występuje w Ekoparku Wschodnim (wg danych Tadeusza Twardego (<http://www.przyroda.powiat.kolobrzeg.pl/>) - 2010 r. został złowiony na plaży).

Ocena populacji: ze względu na brak danych do oceny wielkości populacji i jej zagęszczenia w stosunku do populacji krajowej proponuje się na razie z oceną D, a rozpoznanie aktualnego stanu populacji tego gatunku w obszarze zaplanowano jako działanie ochronne.

1355 Wydra europejska *Lutra lutra*

Na podstawie dostępnych materiałów skartowano 3 stanowiska wydry (ujście Błotnicy do Jez. Resko Przymorskie, Bagno Pogorzelskie oraz Kanał Konarzewski – rezerwat Liwia Łuża). Wg danych Tadeusza Twardego (<http://www.przyroda.powiat.kolobrzeg.pl/>) istnieją niepotwierdzone informacje o jej występowaniu w Ekoparku Wschodnim.

Ocena populacji: ze względu na brak danych do oceny wielkości populacji i jej zagęszczenia w stosunku do populacji krajowej proponuje się na razie z oceną D, a rozpoznanie aktualnego stanu populacji tego gatunku w obszarze zaplanowano jako działanie ochronne.

1364 Foka szara *Halichoerus grypus*

Brak współczesnych doniesień o występowaniu żywych okazów w Obszarze (pojedyncze doniesienia o martwych osobnikach, wyrzucanych na plażę). Może pojawiać się sporadycznie i przypadkowo w strefie nadmorskiej.

Ocena populacji: D

1614 Selery błotne *Apium repens*

W Obszarze selery błotne rosną nad SE brzegiem jeziora Liwia Łuża (rezerwat ornitologiczny), w pobliżu wsi Skalno. Występują w półhalofilnej fitocenozie o dużym pokrywaniu darni. Wśród gatunków typowych dla zalewowych muraw ze związku *Agropyro-Rumicion crispi* i wilgotnych łąk ze związku *Calthion* w dużym rozproszeniu występują tam fakultatywne halofity. Łąki są koszone, ale bardzo słabo wypasane – co nie sprzyja tworzeniu korzystnych dla gatunku mikrosiedlisk. Mimo niekorzystnych zmian w roślinności, stan populacji *Apium repens* na stanowisku nie odbiega od stanu stwierdzonego w 2005 roku. W trakcie weryfikacji stanowiska znaleziono gatunek tylko w dwóch punktach murawy o lokalizacji zbliżonej do podawanej wcześniej – w jednym, większym płacie (ok. 10 m²) stwierdzono ok. 100 pędów (osobników, ramet); w drugim, pobliskim i mniejszym płacie (4 m²) – tylko kilkanaście. Okazy kwitły i owocowały.

Populację gatunku w Obszarze oceniono na C. Ocenę obniżono ze względu na bardzo małą powierzchnię, na której gatunek występuje w rozproszeniu – nie wykazując tendencji do rozprzestrzeniania się.

Stan zachowania gatunku w obszarze oceniono na B – w tym stopień zachowania siedliska na II, możliwość odtworzenia na II. Ze względu na bardzo słaby wypas i warunki niesprzyjające stagnowaniu wody – brak jest dogodnych miejsc (z odkrytą, błotnistą glebą) do rozprzestrzeniania się gatunku. Polepszenie tego stanu

można osiągnąć przez zwiększenie obsady pastwisk oraz podniesienie poziomu uwilgotnienia. Izolację oceniono na A – każde z nielicznych stanowisk gatunku w kraju ma istotny wkład do puli genowej populacji (stanowisko obszarze jest najdalej wysunięte na północ, kolejne najbliższe stanowisko występuje nad jeziorem Miedwie).

Ocena ogólna C wynika z powyższych ocen cząstkowych. Znaczenie stanowiska w Obszarze i w sieci Natura 2000 jest duże, mimo stosunkowo niewielkiej – ale na razie wydaje się, że stabilnej populacji. Jest to jedno z trzech stanowisk gatunku na Pomorzu Zachodnim i jedno z dziewięciu monitorowanych w Polsce.

W poprzednich wersjach SDF wykazywane były siedliska przyrodnicze: 2330, 4010 – w 2019 Komisja Europejska zaakceptowała usunięcie ich z listy przedmiotów ochrony w obszarze.

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
M	A04.03		i
M	D01.01		b
L	L07		o
H	G05.01		i
H	E01.03		i
H	K01.01		i
H	J02.01		i
H	G01.02		i
M	A03.03		i
M	A08		b
M	B01.01		i
M	B01.02		i
M	G01.03		i
M	G05.05		i
M	H01.05		b
M	I02		i
M	I01		i
M	J02.05		i
M	J02.12.01		i
M	K02.01		i
M	K02.02		i
M	G02.08		i
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
H	A04.02		i
H	A03.02		i

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.
i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednocześnie.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj	0
	związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

1. Bosiacka B. 2003. Nadmorski bór bagienny *Vaccinio uliginosi*-*Pinetum ericetosum* tetralicis Wojterski 1963 na Wybrzeżu Trzebiatowskim. *Badania Fizjograficzne nad Polską Zachodnią, Seria B, Botanika* 52- 65-79.2. Bosiacka B. 2013. Dokumentacja projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLH320017 Trzebiatowsko-Kołobrzegi Pas Nadmorski.3. Bosiacka B. 2003. O wrzoście bagiennym w gminach Trzebiatów, Kołobrzeg i Karlino na Pomorzu Zachodnim. *Chrońmy Przyrodę Ojczystą* 59 1- 103-106.4. Bosiacka B. 2005. Rozmieszczenie i zagrożenie wybranych gatunków diagnostycznych w borach nadmorskich na zachodnim odcinku polskiego wybrzeża Bałtyku. *Fragmenta Floristica et Geobotanica Seria Polonica* 12, 1- 23-44.5. Bosiacka B. 2005. Współczesne zróżnicowanie i przekształcenia nadmorskich borów sosnowych. *Rozprawy i Studia Uniwersytetu Szczecińskiego* 540- 1-143.6. Bosiacka B. 2012. 1330 Nadmorskie słone łąki, pastwiska i szuwały *Glauco-Puccinellietalia* część - zbiorowiska nadmorskie. [W]- Mróz W. (red.) *Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Cz. II. Biblioteka Monitoringu Środowiska*- 59-71; GIOŚ, Warszawa.7. Bosiacka B., Grinn-Gofroń A. 2003. Waloryzacja przyrodnicza gminy Ustronie Morskie. *Operat botaniczny. Mscr. wykonany dla Biura Konserwacji Przyrody w Szczecinie*.8. Bosiacka B., Grinn-Gofroń A. 2004. Walory florystyczne Kołobrzegskiego Lasu. *Chrońmy Przyrodę Ojczystą* 60, 4- 72-86.9. Bosiacka B., Grinn-Gofroń A., Myśliwy M., Więclaw H. 2009. Flora roślin naczyniowych gminy Ustronie Morskie. W- Ciaciura M. (red.), *Flora roślin naczyniowych województwa zachodniopomorskiego. Cz. II. Optimet*- 9-51; Szczecin.10. Bosiacka B., Myśliwy M. 2004. Roślinność śródpolnych oczek wodnych w zachodniej części Wybrzeża Słowińskiego. *Przegląd Przyrodniczy* 15, 3/4- 31-61.11. Bosiacka B., Myśliwy M. 2008. Monitoring siedliska 2130 Nadmorskie wydmy szare w obszarze PLH 320017 Trzebiatowsko-Kołobrzegi Pas Nadmorski. IOP, PAN. Mscr.12. Bosiacka B., Radziszewicz M. 2003. Roślinność śródpolnych zagłębień bezodpływowych w mieście i gminie Kołobrzeg. *Badania Fizjograficzne nad Polską Zachodnią, Seria B, Botanika* 52- 81-108.13. Bosiacka B., Radziszewicz M., Stępień E. 2002. Waloryzacja przyrodnicza gminy Kołobrzeg. *Operat botaniczny. Mscr. wykonany dla Biura Konserwacji Przyrody w Szczecinie*. 14. Bosiacka B., Stępień E. 2001. Nowe stanowiska roślinności halofilnej w Kołobrzegu. *Badania Fizjograficzne nad Polską Zachodnią, Seria B, Botanika* 50- 117-129.15. Bosiacka B., Stępień E. 2001. Waloryzacja przyrodnicza miasta Kołobrzeg. *Operat botaniczny. Mscr. wykonany dla Biura Konserwacji Przyrody w Szczecinie*.16. Chmiel J., Ziarnik K. 2012. *Selery błotne Apium repens (Jacq.) Lag. W- J. Perzanowska (red.) Monitoring gatunków roślin. Przewodnik metodyczny. Część II. GIOŚ, Warszawa, s. 243-259*.17. Ciaciura M., Radziszewicz M., Pulit I. 1996. Waloryzacja florystyczna gminy Rewal. Mscr. wykonany dla Biura Konserwacji Przyrody w Szczecinie. 18. Dylawski M., Dylawska J.K. 2005. Materiały do planu ochrony rezerwatu "Jezioro Liwia Łuża". Manuskrypt wykonany na zlecenie Biura Konserwacji Przyrody w Szczecinie, Szczecin.19. Gawroński A., Gawrońska A. 2011. Plan ochrony rezerwatu przyrody Roby na okres 01.01.2012-31.12.2031 r. FRUGILE, Poznań.20. Gawroński A., Gawrońska A. 2011. Plan ochrony rezerwatu przyrody Stramniczka na okres 01.01.2012-31.12.2031 r. FRUGILE, Poznań.21. Janicki D. 2001. Waloryzacja przyrodnicza miasta Kołobrzeg. *Fauna bezkręgowców. Mscr. wykonany dla Biura Konserwacji Przyrody w Szczecinie*.22. Janicki D. 2002. Waloryzacja przyrodnicza gminy Kołobrzeg. *Fauna bezkręgowców. Mscr. wykonany dla Biura Konserwacji Przyrody w Szczecinie*.23. Jasnowska J., Jasnowski

M. 1979. *Erica tetralix* L. na Pomorzu. *Fragm. Flor. Geobot.* 25, 2- 269-279.24. Kalisińska F., Kalisiński M. 1997. Waloryzacja faunistyczna gminy Trzebiatów. Mscr. wykonany dla Biura Konserwacji Przyrody w Szczecinie.25. Kościów R. 2001. Waloryzacja przyrodnicza miasta Kołobrzeg. Fauna kręgowców. Mscr. wykonany dla Biura Konserwacji Przyrody w Szczecinie.26. Kościów R., Ratajczyk I. 2002. Waloryzacja przyrodnicza gminy Kołobrzeg. Fauna kręgowców. Mscr. wykonany dla Biura Konserwacji Przyrody w Szczecinie.27. Lachowicz A., Rygielski T. 2000. Waloryzacja przyrodnicza gminy Karnice. Studium krajobrazu, przyrody nieożywionej, szaty roślinnej oraz fauny. Mscr. wykonany dla Biura Konserwacji Przyrody w Szczecinie. 28. Łabuz T.A. 2012. 1230 Klify nadmorskie na wybrzeżu Bałtyku. [W]- Mróz W. (red.) Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Cz. II. Biblioteka Monitoringu Środowiska-40-58; GIOŚ, Warszawa.29. Makomaska-Juchniewicz M. (red.) 2010. Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część I. GIOŚ, Warszawa.30. Makomaska-Juchniewicz M., Baran P. (red.) 2012. Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część II. GIOŚ, Warszawa.31. Makomaska-Juchniewicz M., Baran P. (red.) 2012. Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część III. GIOŚ, Warszawa.32. Mróz W. (red.) 2010. Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część I. GIOŚ, Warszawa.33. Mróz W. (red.) 2012. Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część II. GIOŚ, Warszawa.34. Mróz W. (red.) 2012. Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część III. GIOŚ, Warszawa.35. Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska, Zakład Techniczny Usług Komunalnych. 2001. Waloryzacja przyrodnicza gminy Dygowo w zakresie przyrody nieożywionej i krajobrazu oraz flory, roślinności i fauny. Mscr. wykonany dla Biura Konserwacji Przyrody w Szczecinie.36. Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska, Zakład Techniczny Usług Komunalnych. 2003. Waloryzacja przyrodnicza gminy Ustronie Morskie. Inwentaryzacja w zakresie przyrody nieożywionej i krajobrazu oraz fauny. Mscr. wykonany dla Biura Konserwacji Przyrody w Szczecinie. 37. Osadowski Z. 2003. Inwentaryzacja przyrodnicza gminy Mielno w zakresie flory i szaty roślinnej. Mscr. wykonany dla Biura Konserwacji Przyrody w Szczecinie.38. Piotrowska H. 1974. Nadmorskie zespoły solniskowe w Polsce i problemy ich ochrony. *Ochr. Przyr.* 39- 7-63.39. Program Zarządzania Ochroną Obszaru N2000 Trzebiatowsko-Kołobrzegi Pas Nadmorski PLH320017 opracowany w ramach projektu bliźniaczego PLH/IB/2011/EN/02- Wdrażanie sieci N2000.40. Psuty I., Krajniak T., Szymanek L., Grochowski A. 2010. Ekspertyza studyjna dotycząca występowania dwóch gatunków minogów- minoga rzecznego (*Lampetra fluviatilis*) i minoga morskiego (*Petromyzon marinus*) w odcinkach przyujściowych rzek do Bałtyku oraz w morskiej strefie przybrzeżnej. Gdynia, 12 listopad 2010.41. Sotek Z., Prajs B., Stasińska M. 2003. Inwentaryzacja przyrodnicza gminy Będzino w zakresie flory i szaty roślinnej. Mscr. wykonany dla Biura Konserwacji Przyrody w Szczecinie. 42. Waloryzacja przyrodnicza województwa Zachodniopomorskiego. 2010. Biuro Konserwacji Przyrody w Szczecinie, Szczecin.43. Wojterski T. 1964. Bory sosnowe na wydmach nadmorskich na polskim wybrzeżu. *PTPN, Prace Kom. Biol.* 28, 2- 3-217.44. Wołejko L., Bacieczko W., Chmielewska I., Stańko R. 1997. Waloryzacja przyrodnicza gminy Trzebiatów. Zagadnienia geobotaniczne. Mscr. wykonany dla Biura Konserwacji Przyrody w Szczecinie. 45. Ziarnik K., Ziarnik M., Dylawski M., Dylawska K. 2010. Występowanie *Apium repens* (Apiaceae) na Pomorzu Zachodnim. *Fragmenta Floristica et Geobotanica Seria Polonica* 17, 1- 59-66.46. Zyska P., Zyska E. 1996. Inwentaryzacja faunistyczna gminy Rewal. Mscr. wykonany dla Biura Konserwacji Przyrody w Szczecinie. 47. Link <http://www.przyroda.powiat.kolobrzeg.pl/>– strona internetowa autorstwa Tadeusza Twardego

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

[Powrót](#)

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL02	2.44	PL04	17.02		

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Pokrycie

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj [%]	
PL02	Jezioro Liwia Łuża	*	1.37
PL02	Nadmorski bór bażynowy w Mrzeżynie	+	0.05
PL04	Obszar Chronionego Krajobrazu "Koszański Pas Nadmorski"	*	17.02
PL02	Stramniczka	*	0.54
PL02	Roby	+	0.48

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie
Adres:	Polska Teofila Firlika 20 71-637 Szczecin
Adres e-mail:	sekretariat.szczecin@rdos.gov.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☒ Tak	Nazwa: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Trzebiatowsko-Kołobrzeski Pas Nadmorski PLH320017 (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2014 r. poz. 1657) Link: http://e-dziennik.szczecin.uw.gov.pl/WDU_Z/2014/1657/akt.pdf Nazwa: Zarządzenie nr 19/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 28 maja 2013 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Roby” (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2013 r. poz. 2292) Link: http://e-dziennik.szczecin.uw.gov.pl/legalact/2013/2292/ Nazwa: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 31 marca 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Roby” (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2016 r. poz. 1529) Link: http://e-dziennik.szczecin.uw.gov.pl/WDU_Z/2016/1529/akt.pdf Nazwa: Zarządzenie nr 18/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 28 maja 2013 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Stramniczka” (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2013 r. poz. 2291) Link: http://e-dziennik.szczecin.uw.gov.pl/legalact/2013/2291/ Nazwa: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 31 marca 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Stramniczka” (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2016 r. poz. 1531) Link: http://e-dziennik.szczecin.uw.gov.pl/WDU_Z/2016/1531/akt.pdf Nazwa: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 28 czerwca 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Trzebiatowsko-Kołobrzeski Pas Nadmorski PLH320017 (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2017 r. poz. 2914) Link: http://e-dziennik.szczecin.uw.gov.pl/WDU_Z/2017/2914/akt.pdf
--	---

☐ Nie, ale jest w przygotowaniu

☐ Nie

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH320017

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

☒ Tak ☐ Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)